

План за
намаляване на
риска от загуба
на средства и
неизпълнение на
индикатори

R

I

S

K

Съдържание

I. Увод	3
II. Финансово изпълнение	4
1. Договорени, верифицирани и сертифицирани средства	4
2. Недоговорен финансов ресурс по програмата.....	4
III. Мерки за минимизиране на рисковете от загуба на средства и неизпълнение на индикаторите от страна на УО на ОПДУ	5
1. Договаряне.....	5
2. Изпълнение на проекти	5
IV. Заключение.....	7

I. Увод

Оперативна програма „Добро управление” 2014-2020 (ОПДУ)¹ се явява допълващ инструмент за реализиране на ключови национални стратегически политики в сферата на съдебната и административната реформа, въвеждането на електронно правосъдие и електронно управление. Конкретните действия за изпълнението на тези политики са идентифицирани в националните стратегически документи² и пътните карти за тяхното изпълнение.

В края на периода за изпълнение на ОПДУ, сме изправени пред рискове, които могат да доведат до невъзможност да бъдат изпълнени в максимална степен на заложените цели. За избягване и/или минимизиране на застрашаващите изпълнението им фактори, е създадена **Работна група по оценка на риска** в УО на ОПДУ, която идентифицира, разглежда, оценява и отчита всички рискове, като изготвя **План за управление на риска по ОПДУ**.

Въпреки това, имайки предвид направените в изготвения *Анализ на риска от загуба на средства и неизпълнение на индикатори* изводи към 31.01.2022, се идентифицира необходимостта освен посочените в Плана за управление на риска за 2022 г, (вж. Приложение 1 и 2) в ОПДУ общи мерки, да се разработи и **План за намаляване на риска от загуба на средства и неизпълнение на индикатори**, в който да се предвидят както конкретни мерки, обхващащи всички значими, застрашени от неизпълнение договори, така и възможностите за финансиране на проекти с наличния, оставащ финансов ресурс.

¹ [Оперативна програма "Добро управление" 2014-2020](#)

² [Актуализирана стратегия за продължаване на реформата в съдебната система](#)
[Стратегия за развитие на държавната администрация 2014-2020](#)
[Стратегия за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“ 2014- 2020 г.](#)
[Актуализирана стратегия за развитие на електронното управление в република България 2019 – 2025 г.](#)

II. Финансово изпълнение

1. Договорени, верифицирани и сертифицирани средства

Бюджетът на ОПДУ възлиза на 548 550 175 лв., като към 31.01.2022 г. са договорени 511 472 099 лв. или 93.2% от програмата³. Сертифицираните средства са 57,4% от финансовия план. Верифицираните средства са в размер на 313 902 719, или 57,2%. Към 31.01.2022 г. по програмата верифицираните средства са по-малко от сертифицираните към 31.12.2021 г. Разликата се дължи на неверифицирани разходи (основно, в резултат на извършени корекции по проекти вследствие препоръки на ОСЕС от Пети одит на операциите в размер на почти 1 млн. лв.), касаещи седма счетоводна година и ще бъдат отразени в сертифицираните разходи след подаване на годишния счетоводен отчет за седма счетоводна година към ЕК през февруари 2022 г.

2. Недоговорен финансов ресурс по програмата.

Към момента, свободните за договаряне средства са в размер на 37 078 076 лв., като в ИГРП 2021 е включена сумата от 14 063 452 лв., която все още не е договорена. Три процедури на обща стойност 8.14 млн. лв. не са обявени и са изключени от сумата за ИГРП 2021. В прогнозата са включени и индикативните бюджети за договаряне, които предстои да бъдат включени след одобрени от КН на ОПДУ промени в ИГРП 2022.

При хипотеза при която, ако бъдат договорени всички предвидени средства в ИГРП 2021 и 2022 в размер на 19 113 147 лв., то от свободния ресурс за договаряне 37 078 076 лв. ще останат свободни за договаряне 17 964 929 лв. Следва да се имат предвид и следят и средствата които биха се освободили от застрашените от неизпълнение договори.

³ в това число са включени недоговорените средства по процедури 4.006 за хоризонталните структури и 4.007 за ОИЦ, които са в процес на оценка/договаряне/сключване.

III. Мерки за минимизиране на рисковете от загуба на средства и неизпълнение на индикаторите от страна на УО на ОПДУ

С цел постигане на заложените цели и минимизиране на рисковете от загуба на средства и неизпълнение на индикаторите от страна на УО на ОПДУ, се извърши детайлен анализ на всички свързани с изпълнението на програмата рискове на ниво проект и процедура, като се определиха конкретни мерки и отговорници за изпълнението им. Разработи се Регистър, в който са описани подробно.

Изготвеният анализ показва, че основните рискове, които възпрепятстват договарянето и изпълнението на проектите и водят след себе си сериозен риск за постигане на заложените индикатори и загуба на средства, са външни. Въпреки това, УО полага всички усилия за тяхното предотвратяване и/или намаляване.

Основните възможности за намаление на рисковете от загуба на средства и неизпълнение следва да се търсят, от една страна, чрез идентифициране на идеи/проекти които могат да бъдат успешно реализирани в оставащия срок, а от друга, чрез подкрепа (доколкото е възможно) на проектите които са в процес на изпълнение.

1. Договаряне

Рисковете за успешно договаряне са подробно описани в *Анализ на риска от загуба на средства и неизпълнение на индикатори*. Основните рискове са свързани с липсата на капацитет и готовност за подготовка, съответно представяне за одобрение на проекти в оставащия срок от страна на бенефициентите, нерешени въпроси, свързани с правилата за държавна помощ при предоставянето на безвъзмездна финансова помощ на административни органи и необходимост от изменение на нормативната уредба. Следва да се отбележи, че за да е успешен процесът на договаряне, той трябва да се подкрепя чрез политически ангажменти на високо ниво, предвид спецификата на бенефициентите по програмата.

Полагайки усилия за идентифициране на възможности за финансиране на отговарящи на целите на ОПДУ изпълними в оставащия срок проектни идеи, УО на ОПДУ предвиди мерки, отговорници и срокове за реализацията им – виж Риск регистър, [Таблица 1](#).

2. Изпълнение на проекти

Идентифицираните проблеми при изпълнение на проектите са изцяло външни (забавяне при подготовка и обявяване на процедури за избор на изпълнител, обжалване на решения за избор на изпълнител, некоректно или частично изпълнение на сключени между бенефициенти и изпълнители договори, извънредната епидемична обстановка и въведените мерки за ограничаване разпространението на COVID-19, необходимост от промяна на нормативна база и др.), като тяхното решение не е във възможностите на УО на ОПДУ. Въпреки това, УО непрекъснато полага усилия за подкрепа на бенефициентите (консултиране, изпращане на писма за напомняне, провеждане на срещи с цел намиране на решения по възникнали проблеми, промяна на сключените договори и др.), дори когато се очаква, че тези усилия ще имат несъществено влияние. В тази връзка, търсейки всички възможности за успешно постигане на целите по ОПДУ, се извърши оценка, като се предвидиха мерки,

отговорници и конкретни срокове по всички значими проекти, чието изпълнение е застрашено – виж Риск регистър, [Таблица 2](#).

Като се вземат предвид следните срокове:

- минималните срокове по Закона за обществените поръчки (ЗОП):
 - минималният срок за получаване на оферти в открита процедура е **30 дни** от датата на изпращане на обявлението за обществена поръчка за публикуване (съгласно чл. 74 от ЗОП);
 - срокът за работа на комисията, назначена по чл. 103, ал. 1 от ЗОП за оценка на подадените оферти варира **между един-два месеца** (съгласно чл. 51, ал.1, т. 2 от ПП ЗОП);
 - обжалване на решението за определяне на изпълнител – **14-дневен срок** от уведомяването на заинтересованите кандидати и/или заинтересованите участници за решението за определяне на изпълнител (съгласно чл. 196 от ЗОП);
 - възложителят сключва договора в **едномесечен срок** след влизането в сила на решението за определяне на изпълнител или на определението, с което е допуснато предварително изпълнение на това решение, но не преди изтичане на 14-дневен срок от уведомяването на заинтересованите кандидати и/или заинтересованите участници за решението за определяне на изпълнител (съгласно чл. 112, ал. 6 от ЗОП); и
- сроковете за удостоверяване на съответствието на техническите спецификации за провеждане на обществени поръчки за разработка, надграждане или внедряване на информационни системи от Държавна агенция „Електронно управление” (ДАЕУ), съгласно утвърдените Правила⁴ със Заповед № ДАЕУ-18891/15.10.20 г.:
 - в срок **до две седмици** от постъпването на техническите спецификации се удостоверява съответствие или се издава мотивиран отказ да удостовери съответствието с нормативно установените изисквания по чл. 56, ал. 2, чл. 58а от ЗЕУ и/или чл. 12 от НМИМИС (съгласно чл. 9, ал. 1 от Правилата);
 - срок от **един месец** за отстраняване на предписания дадени от ДАЕУ ако техническата спецификация съдържа несъответствия (съгласно чл. 9, ал. 2 от Правилата)

то следва изводът, че **ако обществените поръчки не са обявени до края на май 2022, договорите с изпълнители – сключени до края на септември 2022 и изпълнението им – до октомври/ноември 2023, рискът не може да бъде предотвратен и ще настъпи необратимо.**

⁴ [Правила за удостоверяване на съответствието на техническите спецификации за провеждане на обществени поръчки за разработка, надграждане или внедряване на информационни системи, вкл. интернет страници, мобилни приложения, софтуерни компоненти или електронни услуги](#)

IV. Заключение

Основна роля при подготовката на проектните идеи и реализацията на сключените договори имат бенефициентите, от които в най-голяма степен зависи качеството на подготвените проектни предложения и изпълнението на сключените договори, включително навременната подготовка на тръжната документация, провеждането на процедурите за избор на изпълнители и реализацията на заложените дейности. УО на ОПДУ полага усилия, оказвайки съдействие (доколкото е възможно) на кандидатите за безвъзмездна помощ и бенефициентите за/ при подготовката на проектните дейности и изпълнението на сключените договори. Част от тези усилия е и подготвеният ***План за намаляване на риска от загуба на средства и неизпълнение на индикатори***. Съдействие от политико-правещите институции, би способствало за по-успешно справяне с идентифицираните рискове.

Предвид необходимите срокове за провеждане на процедури за избор на изпълнители и изпълнение на дейности, възможностите за успешно реализиране на проектите намаляват с приближаване на крайния срок (31.12.2023 г.), в който всички дейности по програмата следва да са изпълнени и разплатени от бенефициентите.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ